

ARTUR

NUMMER 2, 2020 – ÅRGÅNG 23

VÄLKOMNA TILL SOMMAREN!

NORDISKA MUSEETS
& SKANSENS VÄNNER

NORDISKA MUSEET OCH SKANSEN SER FRAM EMOT
MÅNGA SVENSKA BESÖK NÄR VI RESER PÅ HEMMAPLAN.

KAFÉ LUSKNÄPPEN PÅ
NORDISKA MUSEETS BAKGÅRD.

FOTO: PETER SEGEFMARK / NORDISKA MUSEET

Julita gård har öppet med varsamhet.

JULITA GÅRD – ÖPPET MED VARSAMHET

JULITA GÅRD öppnade för en delvis annorlunda säsong den 17 juni. Parken, museibutiken och caféet samt de flesta historiska miljöer håller öppet onsdag-söndag till och med 14 augusti med två dagliga utomhusvisningar. De flesta veckor ges dessutom en temavisning, exempelvis visningar av den unika och vackra pionträdgården, det medeltida klostret eller visningar om byggnadsvård. Däremot hålls Stora huset stängt och familjeverksamheten med Pettson

och Findus är inställd på grund av rådande situation.

– Vi välkomnar upp till 25 personer åt gången till utomhusvisningarna och hjälper till att hålla avstånd, säger Eva Skyllberg på Julita gård.

Den uppskattade trädgårdsbutiken kommer att hållas stängd, men växter från Julita gård kommer att finnas till försäljning i anslutning till Museibutiken i entrébyggnaden.

För mer information se: www.nordiskamuseet.se

TIDSVALVET – BARNENS EGNA HISTORIA

MED GLÄDJE KAN VI BERÄTTA att Nordiska museets stora satsning för barn får premiär redan 1 juli och inte efter sommaren, som vi skrivit om tidigare i Artur. I *Tidsvalvet* kan besökarna resa i tiden och lära sig mer om barnens historia. *Tidsvalvet* utgörs av en interaktiv scenografi och verkliga föremål som bjuder in besökaren att uppleva hur barn under olika perioder klädde sig, åt, bodde, lekte, arbetade eller gick i skolan. Alla berättelser är inspirerade av autentiska livshistorier från Nordiska museets samlingar och arkiv. I *Tidsvalvet* kan barn även bidra med egna berättelser och skapa nya minnen för framtida generationer.

Tidsvalvet riktar sig till barn mellan 8 och 12 år och blir därmed ett komplement till *Lekstugan*, Nordiska museets populära lek- och lärmiljö för barn i förskoleåldern.

FOTO: CARL THORBERG / NORDISKA MUSEET

I *Tidsvalvet* kan besökarna resa i tiden.

Tidsvalvet ligger i ett av museets vackraste rum som nu för första gången öppnas för publik. I anslutning finns också en helt ny skaparverkstad och ateljé som från och med i höst erbjuder kreativa workshops för skolklasser och familjepublik.

Vi återkommer med mer om detta i nästa nummer av Artur då vi får en förstahands-recension direkt från några kräsna, och givetvis, unga besökare...

Vänföreningen har bidragit till satsningen.

NY HÄRLIG GRÖN BAKGÅRD

Den 1 juli, lagom till semestertider, öppnar Nordiskas bakgård med kafé och en ny entré med konstnärlig gestaltning.

EN NY ENTRÉ leder besökaren mellan museibygnaden och den tidigare stängda bakgården och Galärparken, som lagom till sommaren blivit ett grönt vardagsrum utomhus där formklippta lindar, spaljerade fruktträd och valnötsträd bildar väggar och tak. Här står också en tegelbyggnad som fått nytt liv:

– På Nordiskas bakgård öppnar vi nya Kafé Lusknäppen som har rättigheter och serverar nordiska smaker i form av lättare mat, fika och glass. Byggnaden, som heter Lusknäppen, har renoverats och användes under museets tidiga år till att desinficera föremål innan de fick ta plats på museet, i magasinerna och arkivet, säger Vanessa Gandy, chef Museiupplevelse på Nordiska museet.

För entréns konstnärliga gestaltningen står den finska konstnären Outi Pieski med konstverket "Two Directions" på uppdrag av Nordiska museet och Statens konstråd, inspirerad av föremål ur museets samiska samlingar. Med "Two Directions" synliggörs en viktig del av nordiskt och samiskt kulturarv som nu får ett permanent avtryck i museibygnaden.

Verket är byggnadsknutet och består av flera delar i och omkring den nya västra entrén. Två av delarna finns längs entrébyggnadens utskjutande glasparti och på avgränsande staket gjorda av olika mönster utförda i corten. Mönstret skapar ett ljus- och skuggspel som förändras över dygnets timmar och årstidernas skiftningar.

– Den gamla, samiska dekorationstraditionen är ett språk där varje enskilt element är ett ord. Tillsammans skapar de en sirlig historia om samisk filosofi, kosmologi och liv. Konst-

Mönsterbilden till verket har Outi Pieski hämtat från en dekorerad sked i ben från museets samlingar.

FOTO: KAROLINA KRISTENSSON / NORDISKA MUSEET

verket speglar museets samlingar, som omfattar föremål från flera olika samiska regioner. Väggaras utsmyckning hämtar inspiration från sydsamiska dekorationsband, vars diagonala struktur är ett uttryck för flexibilitet och gemenskap, medan den vertikala/horisontella strukturen står för stadga och stabilitet, säger Outi Pieski.

Mönsterbilden till verket har Outi Pieski hämtat från en dekorerad sked i ben från museets samlingar. I samisk kultur är skeden ett personligt föremål. Skedens ristningar, tecknen och mönster är bärare av ett kulturarv och identitet men också magi och mytologi.

Längre in i entrén visas även det nyförvärvade videoverket *Birds in the Earth* av den finska konstnären Marja Helander, en gåva från vänföreningen.

På bakgården har även museets egen lapphund Sickis fått en hedersplats under ett valnötsträd. Sickis skickades som gåva till museet sommaren 1874. Tanken var att hunden skulle stoppas upp och ingå i scenografin i en utställning. Alla blev dock så förtjusta i honom att de lät honom leva. Dalkullorna som arbetade på museet som värdar turades om att ha ansvar för Sickis, som kom att leva sitt liv på museet. Bronsskulpturen av Sickis är gjord av konstnären Eva Fornåå.

Arbetet med bakgården är ett samarbete mellan Nordiska museet, Statens konstråd, Kungliga Djurgårdens Förvaltning och projektet Nationalstadsparkerna/ Länsstyrelsen Stockholm.

Kafé Lusknäppen serverar nordiska smaker i form av lättare mat, fika och glass.

FOTO: HELENA BONNEVIER / NORDISKA MUSEET

Sanna Nielsen sprider fortsatt värme och glädje.

FOTO: SKANSEN

VANLIG MEN OVANLIG ALLSÅNG...

Som ni kanske redan noterat är det Allsång på Skansen även i år. Programmet kommer att vara sig likt, även om publikhavet nedanför scenen uteblir just detta år för första gången sedan starten 1935.

– **VI ÄR OTROLIGT GLADA** över att kunna genomföra Allsång på Skansen även i år från Sollidenscenen, en av Sveriges bästa utomhusscener. Men för att allsångssommaren skall vara säker och trevlig behöver vi att alla sjunger med hemifrån i år, säger Yvonne Nordlind, Skansens marknads- och kommunikationschef.

– Med våra nedslag hos både kända och okända personer runtom i landet, låter vi programmet binda ihop Sverige för en liten stund. Tradition och igenkänning är kanske viktigare än någonsin och det känns ju tydligt att allsång verkligen är en förenande kraft för oss alla, säger Per Rådelius, SVT:s projektledare för Allsång på Skansen. Vi hoppas att värmen och glädjen från programledare Sanna Nielsen, orkestern och gästartisterna på scenen fortsatt när ända ut i tv-sofforna, precis som den brukar.

Bland artisterna vi får glädjen att sjunga tillsammans med kan nämnas Eva Dahlgren, Petter, Miss Li och Petra Marklund.

www.skansen.se

ÖSTERSJÖDAGEN

FOTO: UNSFLASH

BALTIC SEA SCIENCE CENTER på Skansen firar Östersjödagen den 27/8. Dagen är instiftad av Nurminenstiftelsen och är till för att fira och uppmärksamma den fina och värdefulla Östersjön.

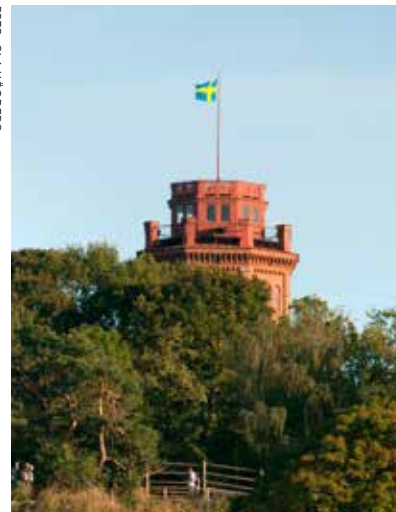
Skansen kommer fira dagen ihop med sin samarbetspartner Stockholm Vatten och Avfall. En stor konstnärlig modell av vattnets kretslopp kommer ställas upp på plats till den 27:e. Stockholm Vatten och Avfall kommer att vara på plats och prata om sin verksamhet. Det kommer också att bli flera insatta specialvisningar i huset för allmänheten.

Klockan 18 på kvällen uppmuntrar Östersjödagen alla att hoppa i vårt närmsta och käraste hav, fota sitt hopp och skicka in till Skansen. Det kommer förhoppningsvis bli mängder av vackra och roliga bilder!

www.skansen.se

FOTO: OLA HÖGBERG

EN BESVÄRLIG VÅR... MEN OCKSÅ MYCKET KÄRLEK...

Det har väl inte undgått eller förvånat någon att våra museer och andra kulturella samlingsplatser haft en betungande vår i frånvaron av besökare. Nu väntar också en osäker höst eftersom ingen vet vilka restriktioner som kommer att råda eller hur snart internationella gäster väntas komma tillbaka.

SÅ LÅT OSS DÅ BERÄTTA om några av ljusglimtarna Skansen fått uppleva. Efter uttalande i pressen från Skansenchef John Brattmyhr om Skansens svåra situation startade Johan Wibäck från Huddinge kvällen 27 mars facebookgruppen "Rädda Skansen". Redan nästa dag hade den 7.000 medlemmar och i dagsläget drygt 60.000 medlemmar. En svindlande siffra och ett sant uttryck för de varma känslor som finns kring Skansen.

I en lång artikel i SVD 14 juni om Skansen berättar gruppens grundare Johan Wibeck.

– Responsen var helt överväldigande. Men det mest fascinerande är att det inte bara blivit många medlemmar utan att många verkligen har hörsammat uppmaningen att stötta Skansen, säger han till SvD.

Många har köpt årskort och på andra sätt lämnat bidrag till verksamheten. Att Skansen också sett ett ökat antal besökare från Stockholm står klart enligt marknadschef Yvonne Nordlind:

– De har givetvis inte ersatt de till 100% uteblivna utländska gästerna men vi har sett ett klart ökat intresse bland våra inhemska gäster. Det är en jättestor utmaning nu att inför nästa säsong tänka nytt i vår kommunikation och till viss del utbud. Vi tror att även nästa säsong blir lidande när det gäller turister från utlandet men att fler svenskar kommer att hitta hit.

Mer tid för promenader på Djurgården och många nya "stödjande" sålda årskort på Skansen har också lockat nya målgrupper till Skansenbutikerna. Fler har hittat till den fantastiska stora butikerna och delvis handlat produkter av annan karaktär.

– Vår blåbärssylt har sålt helt slut. Det har ju inte varit en produkt turisterna lagt i resväskan. Vi har fått beställa flera

böcker på svenska där det normalt varit den engelska upplagan som sålt. Vi har generellt kunnat sälja mer av de lite dyrare produkterna som till exempel textilier och det finare hantverket. Större intresse för produkter kopplade till heminredning helt enkelt. Allt enligt Anna Bodén, ansvarig för Skansenbutikerna.

Under sommaren kommer Skansenbutikerna också att lansera sitt nya koncept Skansen Vintage. Det kommer förhoppningsvis också uppskattas av stockholmarna som förstår att Skansenbutikerna verkligen är en butik värd ett besök i sin egenskap av kvalitativ designbutik.

Från Skansenbutikernas fina sortiment.

FOTO: SKANSENBUTIKEN

NORDISKA MUSEETS
& SKANSENS VÄNNER

STYRELSE

Sten Tegnér – ordförande
Hans Malmsten – skattmästare
Sanne Houby-Nielsen – Nordiska museet
John Brattmyhr – Skansen
Meg Tivéus
Christina Sollenberg Britton
Johan Nordenfalk
Carin Bergström
Michael Berglöf
Stephan Fickler
Magnus von Knorring
Svante Helmbaek Tirén

KANSLI

Anna-Kaisa Summanen Öhgren, kanslichef
TELEFONTID: mån–tors 09.30–12.00
tel. 08-519 546 93
ADRESS: Nordiska museets &
Skansens Vänner
Box 278 20, 115 93 Stockholm
E-POST: vanner@nordiskamuseet.se
PLUSGIRO: 190124-8

REDAKTION

ARTUR UTGES AV: Nordiska museets &
Skansens Vänner
ANSVARIG UTGIVARE: Sten Tegnér
REDAKTÖR: Christina Sollenberg Britton
E-POST: christina@brittonbritton.com
TRYCK: Exakta

KANSLIET INFORMERAR

SOMMARSTÄNGT KANSLIET

Kansliet stänger den 3 juli och öppnar åter den 24 augusti. Telefontiden är stängd men e-post läses sporadiskt under sommaren. Det går bra att anmäla sig till program eller årsmötet även under stängningen, men helst via e-post.

PÅMINNELSE MEDLEMSKORTEN

Kansliet påminner om att medlemskortet är personliga, och får inte lånas ut. På baksidan står att man ska skriva sin namnteckning, men vi ser hellre att man textar sitt namn tydligt. Det kan förekomma stickkontroller av ID-handlingar i entréerna.

PROBLEM MED MEDLEMSKORT & FÖRLORAT KORT

Vi vill också informera om att Vänföreningen och Nordiska museet med sin butik är två helt olika organisationer. Butiken hjälper Vänföreningen med att sälja korten, men de ansvarar inte för föreningen. När man förlorat sitt kort, tappat det eller blivit bestulen, ska man alltid kontakta kansliet. Oftast kan vi lösa det, men det tar alltid lite tid. Vi ber alla att ha överseende med det.

MEDLEMSKORT FÖR BARN OCH FAMILJEMEDLEMMAR PÅ SAMMA ADRESS

Alla kanske inte känner till att man kan lösa ett medlemskap för barn eller annan familjemedlem på samma adress om man redan har sambo/par medlemskap. Det kallas "ytterligare familjemedlem på samma adress" och kostar 300 kr. För mer information kontakta kansliet.
Obs! detta kort kan bara användas som entré tillsammans med vuxen som också har medlemskap.

ANMÄLAN BINDANDE

Anmälningarna till program är bindande. Betalningen sker i förskott senast en vecka innan. När man har betalat och får förhinder får man inte pengarna tillbaka. Undantag kan göras i särskilda fall. Tänk på att alltid anmäla förhinder så någon annan kan få din plats.

FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK!

Håll dig löpande uppdaterad om Vänföreningens aktiviteter och program genom att följa vår facebook-sida: www.facebook.com/NordiskamuseetochSkansensVanner

MEDLEMSKAP – BLI EN VÄN

ÅRSKORT: 650 kr per person och 850 kr per par/sambo (vänföreningen tillämpar rullande medlemskap med fyra olika perioder: kalenderårskort, mars-, juni- eller septemberkort).

STÄNDIGT MEDLEMSKAP: 10 000 kr per person och 15 000 kr per par/sambo. Betalning på Plusgiro 190124-8, Nordiska museet & Skansens Vänner eller i Nordiska museets butik. Som medlem får du fritt inträde till Nordiska museet, Skansen och Biologiska museet, Svindersvik, Tyresö slott och Julita gård samt Härkeberga Prästgård.

Fler förmåner kan du läsa om på vår hemsida www.nordiskamuseet.se/kontakt/nordiska-museets-och-skansens-vanner eller kontakta kansliet: vanner@nordiskamuseet.se, tel. 08-519 546 93

NORDISKA MUSEETS & SKANSENS VÄNNER

*Inbjuder till årsmöte 2020. Med anledning av
rådande läge kommer mötet att ske digitalt i år.*

TID:

Måndagen den 12 oktober kl. 18.00

PLATS:

Digitalt

ANMÄLAN:

Senast den 5 oktober till Nordiska museets
och Skansens vänner vanner@nordiskamuseet.se eller
kansliets telefon 08- 519 546 93 (från 24 augusti).

Vänligen ange namn och mejladress. Länk till mötet med
information om hur du ansluter kommer att skickas ut
den 8 oktober till den mejladress som angivits.

Årsredovisningen för 2019 kommer att publiceras på
hemsidan och kan även rekvireras från föreningens kansli.

NYA VÄNNER

Emma Dansare, Skärholmen
Lena Ekegren, Stockholm
Sara och Björn Hermansson, Nacka
Kerstin Jernelo, Danderyd
Anki Klefelt, Enskede gård

Margaretha Körner, Stockholm
Elin och Samuel Loven Ferreira, Upplands Väsby
Anne och Erik Skoglund, Tranås
Elisabeth Värnhed, Hässelby
Annelie och Göran Wengelin, Stockholm
Barbro och Carl-Axel Westlund, Stockholm
Britt-Inger Winberg, Bromma

VÄNNERNAS PROGRAM AUGUSTI–OKTOBER

FOTO: MARIÉ ANDERSSON / SKANSEN

GRÖNA SKANSEN

Välkommen till Skansens kolonistugor! Upplev en grön kväll som på 1920- och 1940-talet. Träffa Skansenskolonisterna, volontärer från Koloniträdgårdsförbundet. Hör hur vi arbetar tillsammans med den gröna gestaltningen. Skansens antikvarie för byggnader och yttre miljö, Marianne Strandin, berättar.

TID: Onsdag 26 augusti kl. 17.30. **PLATS:** Skansens huvudentré. **ANMÄLAN:** Senast 17 augusti. Begränsat antal deltagare. Efter platsbekräftelse inbetalning 190 kr till Plusgiro 190124-8. På denna visning är vi utomhus och efter att Skansen stängt. Ta gärna med egen kaffetermos och picknickkorg.

AUGUSTA LUNDIN PÅ THIELSKA GALLERIET

Augusta Lundin (1840-1919) anses vara den första "riktiga" couture-sömmerskan i Sverige. Hennes kreationer följde det europeiska modets strömningar och hon reste regelbundet till Paris för att hämta inspiration. Utställningen berättar historien om Augusta Lundin som en dynamisk kreatör och entreprenör vid sekelskifte 1900.

TID: Torsdag 1 oktober kl. 17.00. **PLATS:** Thielska galleriet Sjötullsbacken 8 Djurgården. **ANMÄLAN:** Senast 21 september. Begränsat antal deltagare. Efter platsbekräftelse inbetalning 140 kr till Plusgiro 190124-8.

FOTO: THIELSKA GALLERIET / PRESS

ÅRSTA SLOTT

Årsta slott i Haninge har en lång och intressant historia. I slottsområdet finns gravfält från vikingatiden och resterna efter en medeltida gård. Det nuvarande slottet byggdes under 1660-talet av amiralen Claes Hansson Bielkenstierna och hans hustru Barbro Åkesdotter Natt och Dag. Författarinnan och kulturpersonligheten Fredrika Bremer levde och skrev här. Under 1910-talet köptes Årsta av Gustaf Cedergren som inredde rummen i olika historiska stilar. Vi får en visning av museivåningen, slottsvinden och museielekstugan i parken.

TID: Tisdag 6 oktober kl. 14.00 alternativt kl. 17.00. **PLATS:** Årsta slott Haninge. Buss 846 går till Årsta slott från Västerhaninge station. Med bil kör väg 73, sväng av mot Dalarö (väg 227). Efter 4 km sväng höger in på Österhaningevägen (väg 561), sedan direkt vänster in på Årsta havsbadvägen (väg 560). Avfarten till slottet skyltad. **ANMÄLAN:** Senast 28 september. Vänligen ange önskad tid. Begränsat antal deltagare (20 personer/grupp) Efter platsbekräftelse inbetalning 140 kr till Plusgiro 190124-8.

FOTO: SOFIA JANSSON / NORDISKA MUSEET

TIDSVALVET OCH NYA ENTRÉN- NORDISKA MUSEET

Välkommen in i Artur Hazelius arbetsrum där Fabella – en nutida "skaffare" bjuder in oss att resa i tiden för att uppleva hur barn under olika perioder levde, bodde, klädde sig och gick i skolan. Tidsvalvet riktar sig främst till lite äldre barn, men kommer definitivt att vara till glädje och en kunskapskälla även för vuxna. Många medlemmar har varit nyfikna på Nordiska museets nya entré på västra sidan. Vi får veta mer om projektet och den konstnärliga utsmyckningen, som är 2019 års gåva från vänföreningen. Guider är Nordiska museets David Berner, projektledare, och Vanessa Gandy, chef för museiupplevelsen.

TID: Onsdag 21 oktober kl. 17.00. **PLATS:** Nordiska museet, samling vid Gustav Vasa. **ANMÄLAN:** Senast 12 oktober. Begränsat antal deltagare (två grupper à 15 personer). Efter platsbekräftelse inbetalning 100 kr till Plusgiro 190124-8.

Anmälan är bindande. Betalning sker i förskott senast en vecka innan programmets datum. När man har betalat och får förhinder får man alltså inte pengarna tillbaka. Undantag kan göras i särskilda fall. Tänk på att alltid anmäla förhinder så någon annan kan få din plats. Alla program anmäls genom kansliet tel: 08-519 546 93 eller mail: vanner@nordiskamuseet.se. För mer information, kontakta kansliet.